

i rústega vinguda d'un poblet de la 2
muntanya empordanesa. Carolina era
vive com un fíngol, arrelxada com la tramun-
tana, ràpida en la reacció i la conteste,
puntosa; obstinada en les seves decisions

Per ~~beix~~ ^{punt} se'n ve anar de casa ~~per punt~~.
La mare la estimava molt; ~~la~~ ^{la} ~~mare~~ ^{mare} ~~de~~
~~Carolina~~ ^{Carolina} ~~va~~ ^{en} ~~resultar~~ ^{estar} ~~un~~ ^{molt} ~~fet~~ ^{com} ~~per~~ ^{amb} ~~positiu~~ ^{amb} ~~per~~ ^{amb} ~~amb~~ ^{amb}

- Jo era encara massa xica per a apreciar tot
el que ~~con~~ ^{con} la mare ~~mainadera~~ ^{mainadera} ~~valia~~ - Però
la ~~serventa~~ ^{serventa} s' havia contrapuntat amb la ~~mare~~
senyora ^{eta}. Abans morir que rectificar. ~~Va~~ ^{Va} ~~permiadar~~ ^{permiadar} ~~si~~
~~era~~ ^{de} ~~fet~~ ^{de} ~~un~~ ^{un} ~~mat~~ ^{mat} ~~de~~ ^{de} ~~llà~~ ^{de} ~~primera~~ ^{primera}. ~~no~~ ^{no} ~~considerar~~ ^{considerar}

Un cop feta de la seva feina ja lliure de ~~considerar~~
la seva ~~ex~~ ^{ex} mestressa com una ~~que~~ ^{que} Carolina endevineix
una de les més fidels i afelloses amigues de la
família. Ho va restar fins la seva mort quan
jo acabava de tornar del meu clar viatge a Oceansa i

i ella era conserge a les oficines de la casa Island³
El meu pare, en una de les seves moltes autobiog-
ràfiques evoca Carolina, naturalment sota un nom fals.

Quan la meua mainadera ve arribar a Girona venia
directament del seu poble empordanès. No sabia ni
les lleteroles, amb prou feines parlar. A casa no sola-
ment va aprendre a parlar amb correcció i urbanitat
sinó a llegir i a escriure, a cuinar, a planxar, a
cosir. La mare, el pare i la tieta li parlaven en català
però ella, per pura fantasia, va voler saber també
el castellà.

... i la magnitud ni els detalls però se li veia el not en la
saven que l'anada a Anglaterra havia estat un fracàs. No podien cala
... DE ORIENTAL HO ROSAVER INTELLECTUAL.

~~Leaving the language official no le parlar nin ja e sup...~~
Del seu castellà ~~problem dir que ni hi~~ B
PE
havia per a llegar - ~~la~~ cadures tra ban portorese

i original que moltes de les seves frases van restar
~~pensament~~ d'un corrent
(en el vocabulari de la família molts anys després de
la seva marxa.

A casa tots parlàvem en castellà fins al pare.
Probablement ell se sentia català fins al moll
dels ossos i, potser, actuava com a tal ~~fora de casa~~
lluny de la família. Però ni jo ni els meus
germans no en teníem corrent. Per a nosaltres
durant els ~~primeros anys de la nostra vida el~~
sentiment de catalanitat ~~no existia.~~ Suposo

Suposo

~~...~~
I, ~~...~~

que ni jo ni jo que ~~no~~ erem ~~de~~ catalans 4

A La Rodona de Santa Eugènia tot hom ens
tenia per castellans; ^{a la mainada de casa} els trinxeraires ens van dir de
lluny: castellans!

L'any Sixta ens va aconsellar que els hi respon-
guéssim:

- Catalanes de mierda!

Eufemisme: jo - de la mare femona Helena no em
respon ^{de} - varem seguir ^{el} consell. El crit de
castellans acompanyat de propats de ^{empedernida} terra repetit
del de Catalanes de mierda, també acompanyat
de propadets de terra, ressonaven sovint pels
quatre armbits de La Rodona

anys quan encara a casa els Bertrana -
 Salazar es parlava únicament en castellà
 i, encoratjada per Carolina ja m' havia, per-
 sonalment, catalanitzat.

Sense que ningú, ni jo mateixa, haguéssim
 hagut coment de la meua veuació literària,
 la meua primera veuació patriòtica es produí
 en forma de poema. D'això, probablement
 també en tenia, probablement, la culpa la meua
 mare i d'ella. Perquè ella fou la primera que
 m'ensenyà a aprendre de memòria poemes
 catalans. Me'ls feia recitar i també m'encoratjava
 a recitar-los davant la família constituïda en
 públic ~~+~~ entusiasmada. En recordo vagament, un
 que es titulava la mamá. Per la factura podia